

Број: 13/3.730-IX-12/25
Дана, 23.06.2025. године

На основу члана 55. Статута Универзитета у Бањој Луци и члана 20. Статута Економског факултета, Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правила студирања на I и II циклусу академских студија Универзитета у Бањој Луци, те Правила о измјенама и допунама правила студирања на I и II циклусу академских студија Универзитета у Бањој Луци, Научно-наставно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, на IX сједници одржаној 23.06.2025. године, доноси

ОДЛУКУ

о условима уписа и именовању Комисије за провођење поступка уписа кандидата на други циклус студија на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци у академској 2025/2026. години

I

Кандидати који су завршили четворогодишње основне академске студије, односно студиј првог циклуса на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци и стекли академско звање *дипломирани економиста*, односно *дипломирани економиста – 240 ECTS* имају право уписа на студије другог циклуса на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, у академској 2025/2026. години, на основу јавног конкурса, без полагања пријемног испита због компатибилности наставних планова и програма.

II

(1) Кандидати који су завршили четворогодишње основне академске студије или студије првог циклуса на другим јавним и приватним универзитетима у Босни и Херцеговини и иностранству, односно који су стекли 300 ECTS бодова на одговарајућим интегрисаним академским студијама I и II циклуса, имају право уписа на студије другог циклуса на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, у академској 2025/2026. години, на основу јавног конкурса, уз обавезу полагања пријемног испита.

(2) За кандидате који су студије завршили у иностранству провешће се поступак признавања страних високошколских исправа ради наставка образовања у складу са одредбама Статута Универзитета у Бањој Луци, Статута Економског факултета, Правила студирања на I и II циклусу академских студија Универзитета у Бањој Луци и Правилника о признавању страних образовних квалификација за потребе наставка школовања на Универзитету у Бањој Луци и поступку еквиваленције раније стечених академских звања на Универзитету у Бањој Луци.

(3) Кандидати који се пријаве за упис на студијски програм II циклуса студија *International Master in Business and Administration* немају обавезу полагања пријемног испита. Рангирање пријављених кандидата вршиће се на основу успјеха оствареног на првом циклусу студија или на одговарајућим интегрисаним академским студијама I и II циклуса, као и интервјуа.

III

- (1) Декан Економског факултета именује Комисију за провођење поступка уписа кандидата на други циклус студија.
- (2) Резултати пријемног испита и коначна ранг листа објавиће се у року од два дана од дана полагања пријемног испита.

IV

Приликом подношења захтјева за пријаву на конкурс кандидати требају доставити следећу документацију:

- а) Писани захтјев и попуњен образац пријаве на конкурс;
- б) Извод из матичне књиге рођених;
- в) Увјерење о држављанству;
- г) Овјерену фотокопију дипломе или увјерења о стеченом академском звању;
- д) Увјерење о положеним испитима (достављају сви кандидати осим кандидата који су основне студије, односно студиј првог циклуса завршили на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци);
- ђ) Доказ о уплати накнаде за техничке услуге и трошкове полагања пријемног испита према важећој одлуци Управног одбора Универзитета у Бањој Луци (достављају кандидати који полажу пријемни испит);
- е) Овјерен наставни план и програм студија по којем је кандидат завршио основни студиј, односно студиј првог циклуса (достављају сви кандидати осим кандидата који су студије завршили на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци). Уколико се ради о наставном плану и програму на језицима којима не говоре конститутивни народи БиХ, неопходно је исти доставити преведен на српски језик и овјерен код судског тумача.

V

Кандидати из тачке II ове Одлуке полажу пријемни испит у писменом облику из следећих предмета:

1. Основи економије

Литература:

Иванић, М. (2010). *Принципи економије*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет.

Gregory, N. (2011). *Principles of economics*, sixth edition. Harvard University.

Садржај предмета

Политичка економија као наука. Шта је економија. Методе истраживања у економији. Економски закони. Три кључна економска закона. Обим друштвене производње. Друштвена репродукција. Робна производња и тржиште. Основни елементи понуде и тражње. Еластичност понуде и тражње. Облици размјене роба. Новац. Савремени економски систем. Учесници у економским догађајима и њихово понашање. Обим производње и обрт капитала. Трошкови производње. Профит, профитна стопа и акумулација капитала. Расподјела као фаза процеса репродукције. Тржиште рада. Тржиште зајмовног капитала. Тржиште реалног капитала. Банкарски систем. Тржиште природних ресурса. Трговачки капитал. Акцијски капитал. Тржишна структура савременог капитализма. Економске функције државе у савременим привредама. Јавна добра, екстерналије и јавни избор. Економска политика државе у појединим областима. Економски раст. Економске кризе. Међународна размјена.

2. Финансијско рачуноводство

Литература:

Шкарић Јовановић, К. (2007). *Финансијско рачуноводство*. Београд: Економски факултет.

Шњегота, Д. (2010). *Примјена МСФИ кроз билансни контни оквир*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет и Финрар д.о.о.

Gray/Needles. (2006). *Финансијско рачуноводство – општи приступ*. Бања Лука, Copyright: Houghton Mifflin Company, издавач: Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске.

Садржај предмета:

Садржај предмета чине следеће основне тематске цјелине: књиговодство и рачуноводство; предмет и циљ књиговодства; принципи уредног књиговодства и рачуноводствена начела; основе глобалне процедуре у књиговодству и књиговодствени инструменти, књиговодствени рачуни: појам, врсте и правила књижења на рачунима, пословне (економске) промјене; контни оквир и контни план; инвентар имовине; грешке у књиговодству; оснивање правног лица и прибављање почетног капитала; набавка сталне и текуће (обртне) имовине; обавезе: појам, класификација, настанак и измирење; расходи и трошкови по природним врстама (трошкови материјала, набавна вриједност продате робе, трошкови бруто зарада, трошкови амортизације, итд., финансијски расходи, остали и ревалоризациони расходи), принципи вредновања прихода; пословни, финансијски, остали и ревалоризациони приходи; методе билансирања финансијског резултата; предзакључна и закључна књижења; основни принципи припреме и презентације финансијских извјештаја у складу са МСФИ; основе анализе финансијских извјештаја.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијским програмима: Финансије, банкарство и осигурање и Финансије и ревизија јавног сектора полажу као трећи предмет:

3. Финансијски менаџмент

Литература:

Микеревић, Д. (2011). *Финансијски менаџмент*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет.

Van Horne, & James C. (2007). *Fundamentals of Financial Manegement, Pearson Education, Datastatus*.

Садржај предмета:

Пословне функције предузећа и задаци пословних функција. Финансијска политика и правила финансирања. Тржиште новца и тржиште капитала. Берза и девизно тржиште. Финансирање предузећа, заједничка улагања, кредитирање и специфични облици финансирања. Доношење одлуке о финансирању. Анализа приносног, имовинског и финансијског положаја предузећа. Оцјена бонитета предузећа. Финансијско планирање, пословни и финансијски ризик. Временска димензија новца. Појам и кантификовање инвестиција, финансијска оцјена и оцјена ликвидности пројекта. Анализа неизвјесности. Финансијско управљање трајним и дугорочним капиталом и сталном имовином. Управљање краткорочним обавезама и обртном имовином. Управљање дивидендом.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијском програму: Међународна економија полажу као трећи предмет:

3. Међународни економски односи

Литература:

Ченић-Јотановић, Г. (2010). *Међународни економски односи*, Лакташи: Графомарк.

Салваторе, Д. (2009). *Међународна економија*. Београд: ЦИД).

Садржај предмета:

Међународна трговина: класичне и неокласичне теорије међународне трговине, протекционизам у међународној трговини; утицај међународне трговине на национални доходак и међузависност ових величина; микроекономска анализа формирања цијена у међународној размјени; односи

размјене и еластичности у међународној трговини; теорија и политика инструмената трговинске политике: царине и нецаринске баријере; улога транснационалних компанија и глобализација; правила у међународној трговини: институционализација (улога ГАТТ-а и WTO). Међународне финансије: платни биланс; појам, облици и неравнотеже платног биланса, уравнотежење платног биланса, теорије уравнотежења платног биланса; девизни курс, појам, врсте и ефекти девизних курсева, теорије формирања девизних курсева; девизно тржиште; међународно кретање капитала, облици и ефекти; еврвалутно тржиште; међународни дугови – узроци, индикатори и могућности превазилажења дужничких криза; институције међународног финансирања; Међународни монетарни фонд, Свјетска банка и њене афилијације. Регионалне интеграције: облици регионалног интегрисања, Европска унија – развој, ефекти интегрисања.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијском програму: *Пословна економија, Управљање културним наслијеђем и културним туризмом и Менаџмент у туризму* **полажу као трећи предмет:**

3. Економика предузећа

Литература:

Тодоровић, З. (2012). *Економика предузећа*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет.

Берберовић, Ш., и Тодоровић, З. (2009). *Економика предузећа*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет Универзитета у Бањој Луци.

Салваторе, Д. (1989). *Економија за менаџере*. Загреб: Мате.

Садржај предмета:

Појам предузећа. Диференцирање предузећа. Економика предузећа. Теорија предузећа. Процес репродукције. Производња и производна функција. Продуктивност. Утрошци. Трошкови и функције трошкова. Калкулација цијене коштања. Модели управљања трошковима. Цијена и одређевање цијена. Приходи и функција прихода. Економичност и анализа тачке економичности. Профит и максимизација профита. Расподјела резултата пословања. Рентабилност.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијском програму: *Актуарство* **полажу као трећи предмет:**

3. Финансијска и актуарска математика

Литература:

Крчмар, М. (2007). *Финансијска математика и методе инвестиционог одлучивања*. Сарајево: Кемиграфика;

Кочовић, Ј., и Павловић, М. (2010). *Увод у финансијску математику*. Београд: Економски факултет, Центар за издавачку делатност.

Кочовић, Ј., и Ракоњац Антић, Т. (2013). *Збирка решених задатака из финансијске и актуарске математике*. Београд: Економски факултет, Центар за издавачку делатност.

Садржај предмета:

Верижни и процентни рачун. Рачун подјеле и мијешања. Израчунавање интереса. Ломбардни и текући рачун. Обрачун потрошачких кредита. Есконтовање мјеница. Валуте и девизе. Увод у сложени интерес. Израчунавање крајње и почетне вриједности капитала. Фактор додајних улога. Фактор актуелизације. Амортизација зајмова при декурзивном рачунању интереса. Закон отплата. Отплаћени дио дуга. Амортизација зајма са једнаким и промјенљивим отплатама. Појам ануитета. Амортизација зајма са једнаким и промјенљивим ануитетима. Конверзија зајма. Курс и рентабилност зајма. Зајмови подијељени на обвезнице. Амортизација зајма у условима инфлације.

VI

Избор, односно рангирање кандидата из тачке I и II ове Одлуке који су поднијели захтјев за упис и кандидата из тачке II ове Одлуке који су поднијели захтјев и положили пријемни испит

за упис на други циклус студија врши се на сљедећи начин:

1. Одобрени број кандидата за упис на други циклус студија попуњава се кандидатима из тачке I ове Одлуке, који се рангирају по основу остварене просјечне оцјене постигнуте на основном студију, односно студију првог циклуса и то почев од највеће до најмање остварене просјечне оцјене;
2. Преостали број слободних мјеста од одобреног броја кандидата за упис на други циклус студија попуњава се кандидатима из тачке II ове Одлуке који су положили пријемни испит, а који се рангирају по основу успјеха постигнутог на четворогодишњем основном студију, односно првом (четворогодишњем) циклусу студија и резултата постигнутих на пријемном испиту, на сљедећи начин:
 - а) Успјех са првог циклуса студија омогућује максималних педесет (50) бодова. Број бодова остварен на основу општег успјеха добија се тако да се просјечна оцјена из свих предмета четворогодишњег студија дијели са бројем два (2) и помножи са бројем десет (10);
 - б) Писмени квалификациони испит ће се радити у форми теста који ће се састојати од 20 питања и радиће се 60 минута;
 - в) Свако питање садржи четири понуђена одговора од којих је само један тачан, на који се одговара заокруживањем слова испред одговора. Дозвољено је заокружити само један одговор. За тачно заокружен одговор добија се 2.5 поена, а за нетачно заокружен одговор одузима се 0.5 поена. Уколико се не заокружи нити један од понуђених одговора, тада се не одузимају поени. Максималан број бодова који се може остварити на тесту је педесет (50);
 - г) Кандидат/киња може на пријемном испиту по оба мјерила осварити максимално 100 (стотину) бодова. У случају истог укупног броја бодова два или више кандидата, предност има кандидат са већим бројем бодова оствареним на пријемном испиту;
 - д) Право уписа немају кандидати који на пријемном испиту нису остварили најмање 15 бодова.

VII

Кандидати из тачке II став (1) ове Одлуке који се упишу на други циклус студија имају обавезу да, прије полагања испита из предмета на другом циклусу студија, положи разлику испита из предмета које дефинише Комисија за провођење поступка уписа кандидата на други циклус студија.

Комисија за провођење поступка уписа кандидата на други циклус студија ће, за сваког од кандидата, а на основу вредовања садржаја достављене документације, наставног плана и програма, увјерења о положеним испитима, те стечених вјештина и компетенција током претходног образовања, утврдити да ли кандидат треба положити пријемни испит, те које предмете кандидат треба положити као разлику предмета.

Разлика испита се може положити из сљедећих предмета: *Економика предузећа, Микроекономија, Макроекономија, Економско-математички модели и методе, Међународни економски односи и Стратешки финансијски менаџмент.*

Разлику испита из претходног става овог члана кандидати из тачке II став (1) ове Одлуке ће положити у терминима испитних рокова на првом циклусу студија.

VIII

Комисију за провођење поступка уписа кандидата на други циклус студија чине:

1. Проф. др Драган Глигорић, продекан за научно-истраживачки рад,
2. Доц. др Далибор Томаш, продекан за наставу,
3. Проф. др Тајана Сердар Раковић
4. Јелена Ђукић, референт за студије II и III циклуса.

IX

- (1) Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се на веб страници и огласној табли Економског факултета.
- (2) О извршењу ове Одлуке стараће се продекан за научно-истраживаки рад Економског факултета Универзитета у Бањој Луци.

ДОСТАВЉЕНО:

1. Продеканима Факултета 1-2
2. Члановима Комисије 1-5
3. Шефу студентске службе
4. Референту за студије II и III циклуса
5. Мрежном администратору
6. Материјал сједнице

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ Наставно-научног вијећа

Проф. др Миленко Крајишник с.р.